

Dit kan alleen worden bereikt met uw medewerking, want in de toekomst zal het bestuur zeker een beroep op u doen voor het verlenen van hand-en spandiensten, want zoals u bekend is, zijn we in het bezit van een collectie oude werktuigen en hiermee hebben we grootse plannen. U hoort daar meer over. Dank voor het in mij gestelde vertrouwen.

M.G. Kok.

LEDENADMINISTRATIE

Nieuwe leden:

Mevr. Bulsink	De Boomgaard 27	7261 HA Ruurlo.
N.J. Edens	V. Tuyll v. Serooskerkenweg 32	7261 CZ Ruurlo.
P. Greven	W. Alexanderlaan 5	7261 WR Ruurlo.
E.J. Hamer	Nieuwenhuishoekweg 10	7261 RA Ruurlo.
F. Veenes	De Everwennink 10	7261 GK Ruurlo.
G. Nijzenhuis	'T Rikkelder 41	7261 BE Ruurlo.

JAARVERGADERING 1997.

De notulen van de jaarvergadering van 19 maart 1997.

1. Opening door de voorzitter Ton van Heck.
Hij bedankt de leden en de bestuursleden waarmee hij heeft samengewerkt in de afgelopen 6½ jaar. Vanwege zijn gezondheid stelt hij zich niet herkiesbaar.
2. Notulen van de vorige jaarvergadering, d.d. 20 maart 1996 worden onder dankzegging goedgekeurd.
3. Ingekomen stukken:
Mevr. Kasteleijn heeft haar foto-album van het afscheid van zr. Hammen in 1962 ter beschikking gesteld aan onze vereniging. We zullen dit boek bewaren in ons archief.
4. Jaarverslag secretaris.
Dit verslag over het seizoen 1996-1997 wordt door de sekretaris voorgelezen (zie verderop in dit blad).
5. Jaarverslag penningmeester.
De kascontrolecommissie, bestaande uit de heren Abbink en Nijhof, heeft de boeken bij de penningmeester gecontroleerd en in orde bevonden. De heer Abbink bedankt de penningmeester voor zijn korrekte werk. De heer Nijhof was wegens ziekte niet aanwezig.
6. Nieuw lid kascontrolecommissie.
De heer Nijhof is aftredend. De heer Drent stelt zich beschikbaar.
7. Bestuursverkiezing.
De heer G. Kleyn Winkel is aftredend en stelt zich herkiesbaar. Hij wordt door de vergadering herkozen voor een termijn van 3 jaar.
De heer A.J.P. van Heck is aftredend en stelt zich niet herkiesbaar, zoals eerder gemeld. De vergadering kiest voor hem de heer M.G. Kok benoemd tot bestuurslid en tot voorzitter van onze vereniging. Beide heren bedankt voor uw bereidwilligheid.
Ap Flierman bedankt in het Reurds de heer van Heck voor het vele werk dat hij heeft verricht. Hij overhandigt hem een kadobon en er zijn bloemen voor mevrouw van Heck.
8. Rondvraag.
De heer Wim Bluemers vraagt hoe het zit met de opbrengst van de advertenties in ons tijdschrift. De penningmeester maakt duidelijk dat de opbrengst eens per 2 jaar wordt geïnd en dan ook wordt vermeld bij de baten.
De heer Vosseveld vraagt waarom er geen datum op de eerste pagina van de Kroezeboom staat. De heer Tornij maakt duidelijk dat deze onder aan de pagina staat, maar hij zal in de eerstvolgende Kroezeboom het kwartaal van uitgave vermelden.
Mevr. Greupink deelt mee dat de avond van 9 april a.s. is gewijzigd. Wegens ziekte kan de heer Stef Grit van het Staringinstituut niet komen. De heer Berends is bereid gevonden om beelden te laten zien van kastelen, waaronder de Slangenburg.
Hierna wordt de ledenvergadering gesloten. Ondanks de concurrentie van voetbal op televisie was de vergadering goed bezocht.

Na de pauze geven medewerkers van Eungs Schöppe uit Markelo een demonstratie en uitleg over vlasbewerken en linnenrollen.

Dit kan alleen worden bereikt met uw medewerking, want in de toekomst zal het bestuur zeker een beroep op u doen voor het verlenen van hand-en spandiensten, want zoals u bekend is, zijn we in het bezit van een collectie oude werktuigen en hiermee hebben we grootse plannen. U hoort daar meer over.
Dank voor het in mij gestelde vertrouwen.

M.G. Kok.

JAARVERGADERING 1997.

De notulen van de jaarvergadering van 19 maart 1997.

1. Opening door de voorzitter Ton van Heck.

Hij bedankt de leden en de bestuursleden waarmee hij heeft samengewerkt in de afgelopen 6½ jaar.

Vanwege zijn gezondheid stelt hij zich niet herkiesbaar.

2. Notulen van de vorige jaarvergadering, d.d. 20 maart 1996 worden onder dankzegging goedgekeurd.

3. Ingekomen stukken:

Mevr. Kasteleijn heeft haar foto-album van het afscheid van zr. Harmsen in 1962 ter beschikking gesteld aan onze vereniging. We zullen dit boek bewaren in ons archief.

4. Jaarverslag secretaris.

Dit verslag over het seizoen 1996-1997 wordt door de sekretaris voorgelezen (zie verderop in dit blad).

5. Jaarverslag penningmeester.

De kascontrolecommissie, bestaande uit de heren Abbink en Nijhof, heeft de boeken bij de penningmeester gecontroleerd en in orde bevonden. De heer Abbink bedankt de penningmeester voor zijn korrekte werk.

De heer Nijhof was wegens ziekte niet aanwezig.

6. Nieuw lid kascontrolecommissie.

De heer Nijhof is aftredend. De heer Drent stelt zich beschikbaar.

7. Bestuursverkiezing.

De heer G. Kleyn Winkel is aftredend en stelt zich herkiesbaar. Hij wordt door de vergadering herkozen voor een termijn van 3 jaar.

De heer A.J.P. van Heck is aftredend en stelt zich niet herkiesbaar, zoals eerder gemeld. De vergadering kiest voor hem de heer M.G. Kok benoemd tot bestuurslid en tot voorzitter van onze vereniging.

Beide heren bedankt voor uw bereidwilligheid.

Ap Flierman bedankt in het Reurls de heer van Heck voor het vele wrk dat hij heeft verricht. Hij overhandigt hem een kadobon en er zijn bloemen voor mevrouw van Heck.

8. Rondvraag.

De heer Wim Bluemers vraagt hoe het zit met de opbrengst van de advertenties in ons tijdschrift.

De penningmeester maakt duidelijk dat de opbrengst eens per 2 jaar wordt geïnd en dan ook wordt vermeld bij de baten.

De heer Vosseveld vraagt waarom er geen datum op de eerste pagina van de Kroezeboom staat.

De heer Tornij maakt duidelijk dat deze onder aan de pagina staat, maar hij zal in de eerstvolgende Kroezeboom het kwartaal van uitgave vermelden.

Mevr. Greupink deelt mee dat de avond van 9 april a.s. is gewijzigd. Wegens ziekte kan de heer Stef Grit van het Staringinstituut niet komen. De heer Berends is bereid gevonden om beelden te laten zien van kastelen, waaronder de Slangenburg.

Hierna wordt de ledenvergadering gesloten. Ondanks de concurrentie van voetbal op televisie was de vergadering goed bezocht.

Na de pauze geven medewerkers van Eungs Schöppe uit Markelo een demonstratie en uitleg over vlasbewerken en linnenrollen.

JAARVERSLAG 1996-1997 (van de secretaris).

Wijzigingen bestuur:

Mevr. S. Klein Bluemink trad af en werd opgevolgd door de heer L.W. Besselink.

Mevr. Wolsink trad af en werd opgevolgd door mevr. R. Greupink.

Onze voorzitter Ton van Heck heeft te kennen gegeven dat hij bij de volgende jaarvergadering wil aftreden.

Een vervanger werd gevonden in de persoon van de heer M.G. Kok, die inmiddels is benoemd.

Activiteiten:

In het afgelopen jaar hebben de volgende activiteiten plaats gevonden:

1. Op 10 april 1996 was de jaarlijkse bijeenkomst met de historische vereniging Lochem in zaal "De Groene Jager" in Barchem. De heer van Brussel vertoonde beelden van het openluchtmuseum.
2. Op 28 maart en 25 april 1996 hebben de heren F. Toevank en A. Flierman een video-presentatie gehouden Over Ruurlo in de jaren 50 en 60. De films hiervoor zijn destijds gemaakt door wijlen de heer T. Bakker. Op beide avonden was de zaal bij de Luifel vol bezet. De verkoop van deze video's heeft de vereniging geen Windeieren gelegd. Ab en Frits bedankt !
3. Op 15 mei 1996 hield de heer Brinkman uit Vorden een dia-lezing over de 4 jaargetijden, met speciale aandacht voor de ree. Er waren op deze avond 29 personen aanwezig.
4. Op 2 oktober 1996 heeft Frits Toevank een dia-serie vertoond over Ruurlo. Een prachtige serie, die de Moeite waard is, zoals bleek uit het aantal aanwezigen, namelijk 64 personen.
5. Op 25 oktober 1996 werd het klankbeeld 100 jaar boerenleven in de Achterhoek door de heren Graaskamp En F. Rouwhorst vertoond. Het was een prachtige avond, waar circa 125 personen aanwezig waren.
6. Op 10 december 1996 heeft onze plaatsgenoot Wim Bluemers een avond verzorgd met verhalen en gedichten uit eigen repertoire. De midwinterhoornblaasgroep Ribbers gaf een uitstekende demonstratie van het Midwinterhoornblazen. Er waren 58 personen die van deze avond genoten.
7. Op 8 januari 1997 hield de heer Saaltink uit Doetinchem een dia-lezing over oranjerien in Nederland en Europa. Hier waren 51 personen aanwezig.
8. Tenslotte hield op 15 februari 1997 de heer Schut uit Gorssel een lezing over de dichter Staring. Er is hier een woord van dank op zijn plaats aan de evenementencommissie mevr. Greupink en Frits Toevank.

Kwartaalschrift Onder d'n Kroezeboom:

Ons verenigingsblad Onder d'n Kroezeboom is, zoals gebruikelijk, 4 maal verschenen.

De eerste uitgave werd gedrukt in Lochem. Doch bij de 2e uitgave hield de drukker er al mee op. Bovendien waren de kosten te hoog en niet volgens afspraak. We zijn weer teruggegaan naar onze "oude drukker", de voerbalvereniging Ruurlo, waar elk kwartaal de Kroezeboom weer wordt vervaardigd.

Het bestuur wil graag dat de redactie wat wordt uitgebreid. Dus als er leden zijn die hierin plaats willen nemen, dan horen wij het graag. De heer Tornij en zijn helpers bedankt voor dit vele werk.

Ook de leden die weer elk kwartaal ons tijdschrift voorzien van copij hartelijk dank. We doen verder een oproep aan anderen om ook eens iets te schrijven zodat onze Kroezeboom weer wat dikker wordt.

Ledenbestand:

Het aantal leden is dit jaar weer toegenomen. Na verwerking van alle mutaties is het aantal leden op dit moment 217 personen. Het is jammer dat we niet wat meer jeugdige leden er bij krijgen, maar die zullen we hopelijk in de toekomst wel als lid kunnen inschrijven.

Diversen:

Op dit moment is het bestuur bezig om een video van de openluchtspele uit de jaren 50 in de verkoop te brengen. De voorbereidingen zijn gestart en hopelijk wordt dit net zo'n succes als de films van Ruurlo.

Oude landbouwwerktuigen:

Zoals U in Contact heeft kunnen lezen heeft het bestuur een overeenkomst gesloten met Jan Oonk, onze voormalige voorzitter, inzake de oude landbouwwerktuigen. Deze zijn nu in het bezit van de vereniging. Het bestuur is nu bezig om een geschikte lokatie te vinden. Er bestaan hierover contacten. Mocht het komen tot de inrichting van een lokatie, dan vragen wij aan de leden om met zelfwerkzaamheid te helpen, zodat de kosten zo laag mogelijk blijven. Bovendien moeten de oude werktuigen opgeknapt worden; dus wie hieraan wil meehelpen kan zich in verbinding stellen met het bestuur. Zodra er meer informatie is, hoort U van ons.

Tot slot wil ik U en mijn medebestuurleden dankzeggen voor de samenwerking in het afgelopen jaar en we vertrouwen dat U alle medewerking zult verlenen als er een beroep op U wordt gedaan.

VLASBEWERKEN EN LINNENROLLEN.

Medewerkers van de Museumboerderij "EUNGS SCHÖPPE" uit Markelo gaven na de pauze van onze jaarvergadering op 19 maart 1997 een demonstratie "vlasbewerken" en "linnenrollen". Deze demonstratie kreeg terecht veel aandacht. Voor degene die deze avond niet hebben kunnen bijwonen geven wij U enige uitleg.

Van vlas tot linnen.

Een oud rijmpje: Toen ik jong was en schoon,
droeg ik een blauwe kroon.
Toen ik oud was en stijf,
kreeg ik een band om het lijf.
Ik werd gebroken en geslagen,
en door jong en oud gedragen.

Het vlas en daarmee het linnen was vroeger onmisbaar voor de mensen. Uit vondsten is gebleken dat in het oude Egypte (ten tijde van de Farao's) al linnen werd gemaakt en gebruikt als kleding. Vroeger verbouwde iedere boer zijn eigen stukje vlas, waarvan na bewerking het linnen kon worden geproduceerd. De verbouw van vlas en de vervaardiging van linnen waren een onderdeel van de bedrijfsvoering van de boeren in voorgaande eeuwen. Het was niet zozeer een "tweede tak" maar meer bedoeld om in de eigen behoefte te voorzien. Pas in de 19e eeuw word de productie van de wevers groter (door de opkomst van de snelspoel-getouwen uit Engeland) en ontstond de linnenhandel en daarmee de textielindustrie. Er was in Markelo in de 19e eeuw een weeffabriek (telling van 1847) van Cornelis Nagel. In deze fabriek stonden 27 getouwen en er waren nog eens 43 huiswevers.

Bewerking van het vlas.

Het vlas werd vroeger met de hand geoogst. Dit gebeurde niet door maaien maar door trekken. Door het vlas met stengel en al uit de grond te trekken werd het niet beschadigd. Vervolgens werd het vlas op "hokken" gezet en gedroogd. Als het droog genoeg was werd het over de **repe**l gehaald. Met het repelen werden de zaadbolletjes van de stengels getrokken. Dit zaad was goed voor lijnolie en van de resten werd lijnkoek gemaakt voor het vee.

Na het repelen werd het vlas **geroot**. Dit gebeurde door het uit te spreiden op een stuk grond (meestal heide of veengrond). Door de dauw werd de pectine in de bast opgelost, waardoor deze los van de vezels kwam te zitten. Een andere methode was om het vlas in een kolk met water te gooien en onder water te laten **rot**en. Als het vlas geroot was, werd het vervolgens weer **gedroogd** en **geroosterd**. Hierdoor werd de bast goed droog en kon deze beter van de vezels worden verwijderd. Het roosteren gebeurde soms buiten rond een vuur, maar ook vaak binnen boven het losse vuur. Doordat bij het roosteren het vlas wel eens vlam vatte is in vorige eeuwen menige boerderij in vlammen opgegaan. Dit is ook gebeurd in het begin van de 19e eeuw met herberg de Pot onder Markelo.

Het geroosterde vlas werd vervolgens **gebraakt**. Met de braak wordt op de vlasstengels geslagen waardoor de bastdeeltjes eraf springen. Het slaan met de braak geeft een klepperend geluid en was vroeger 's morgens vroeg al vaak in de buurtschappen te horen. Doordat niet alle bastdeeltjes van de vezels werden geslagen, werd het vlas na het braken "**gezwingeld**", door het langs een plank met een scherpe kant te slaan, waarmee de laatste bastdeeltjes werden verwijderd.

Tot slot werd het vlas **over de hekel** gehaald. Op de hekel werden de laatste oneffenheden en de korte vezeltjes eruit gekamd.

Na het hekelen was het vlas klaar om **gesponnen** te worden.

Om het netjes te bewaren werd het in elkaar gedraaid tot een "**vlaspop**". Een jong meisje moest vóór het trouwen haar eigen vlas spinnen. Dit gebeurde in de **spinneweke**n, als zij vrij had als dienstmeid.

Het gesponnen garen werd naar de wever gebracht die er dan het **linnen** van weefde. Het linnen was een **el** breed en wel **15 tot 25 el** lang (1 el = 69 centimeter). Dit linnen werd **gebleekt** en vervolgens keurig opgerold in het kabinet gelegd, het ging mee als uitzet van de bruid.

De genoemde bewerkingen, evenals het linnenrollen worden ieder jaar in Museumboerderij Eungs Schöppe gedemonstreerd.

VERSLAG DIA-LEZING D.D. 9 APRIL DOOR DE HEER J. BERENDS.

In de goed gevulde grote zaal van de Luifel gaf de heer J. Berends van de oudheidkundige kring "DEU-TEKOM" een van begin tot eind boeiende dia-lezing over de Wasserburgen in het Westfaalse Münsterland. Goed gevuld, ondanks Europa-cupvoetbal, en door een grote opkomst van de lochemse zustervereniging, en ongetwijfeld door de faam van de heer Berends, als boeiend verteller.

Driehonderd kastelen zijn er nog in dit gebied, en op een tocht van Aalten, via Diepenbrock, Bocholt en vele andere plaatsen kwamen we in Haus Vornholz. Op een globaal routekaartje, door de heer Berends uitgedeeld, kon men de weg volgen en zich oriënteren waar men zich bevond. Ook handig om te gebruiken als men zelf deze tocht gaat maken.

De tocht voert langs prachtige kastelen, historische panden en vele staaltjes van honderden jaren architectuur.

De uitleg van de heer Berends bij de dia's gaf een beeld van de vele kastelen, waarvan er nu nog zo'n driehonderd over zijn, maar waar men vroeger zei "An jeder Ecke liegt eine Wasserburg", dus toen nog veel meer.

We begonnen in het jaar 1772 toen Johanna Elisabeth van Doornik van kasteel Slangenburg bij Doetinchem, na haar huwelijk met baron Hermann Adolf von Nagel, naar zijn stamslot Vornholz vertrok. Ze ging niet met lege handen, maar nam familieportretten, meubilair en andere kostbare zaken mee. Spullen die er op de dag van vandaag nog zijn en als kunstschaten worden gekoesterd.

Veel van deze kastelen worden nog bewoond door afstammelingen van de oude families, echter ook zijn er veel in gebruik als musea, opleidingscentra, conferentieoord, hotels enz. Prachtig gerestaureerd, met mooie tuinen en parken blijven deze kastelen een aantrekkelijke bezienswaardigheid.

De grondige studie door de heer Berends gedaan, en de gave om het zo beeldend te kunnen vertellen, maakten van deze avond een prachtig evenement. De ondersteuning met dia's maakte het compleet.

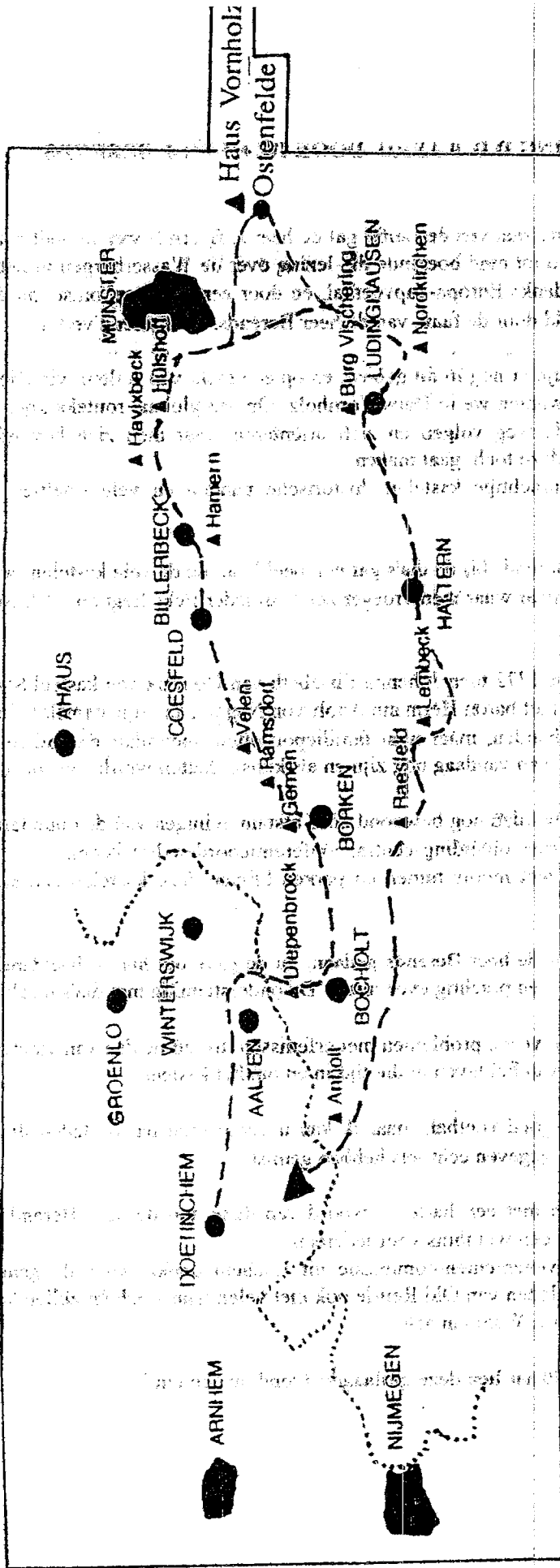
Leuke anecdotes, familie-vetes, problemen met erfenissen, tot op de dag van vandaag nog doorwerkend, gaven een goede indruk van het leven in die tijd in en om het kasteel.

Zelf kijk ik graag naar goed voetbal, maar ik kan u verzekeren dat de leden die de voorkeur aan de voetbalwedstrijd hebben gegeven echt iets hebben gemist.

De avond werd besloten met een hartelijk woord van dank aan de heer Berends, de lochemse leden dank voor hun komst, en een wel thuis voor iedereen.

De voorzitter van de evenementen-commissie uit Lochem dankte voor de genoten gastvrijheid, en hoopte van harte dat de leden van Old Reurle ook met velen naar Lochem zullen komen op de door hen te organiseren bijeenkomst. Waarvan acte.

Nog wat napratend met elkaar liep deze geslaagde avond op een eind.

Global routekaartje van de tocht langs de Wasserburgen.

LEESGEZELSCHAP TE RUURLO.

Uitgezocht door Wim Bluemers.

Bij het snuffelen tussen oude boeken in een kringloopwinkel vond ik o.a. een exemplaar, dat eertijds deel uitmaakte van het boekenbezit van het "Leesgezelschap te Ruurlo".

Het boek ziet er niet meer uit, maar is mij de paar centen die ik ervoor moest betalen dubbel en dwars waard. De titel van het boek is Bessy Rane en het is geschreven door Mrs. Henry Wood en uit het Engels vertaald door A.A. Deenik MLz.

Het is uitgegeven in Haarlem in 1874 door De erven Loosjes.

Op de binnenzijde van het omslag zat n.l. de ledenlijst uit het jaar 1880 waarvan hierbij een copie te zien is. Uit de gegevens op de lijst kunnen we opmaken dat de boeken rouleerden met een tussenpoos van veertien dagen, en dat de heer Schuuring voor de verdeling zorgde. -Maakte hij misschien ook de boekenkeuze? - Wie het weet mag het zeggen.

Onderaan de lijst bevinden zich de namen van enige z.g. buitenleden. Twee leden te Haaksbergen en zelfs een lid te Vreden. Het Leesgezelschap ging dus zelfs onze oostgrens over met de rondzending.

Nieuwsgierig geworden naar de inhoud van het boek bladerde ik er doorheen, en wat schetst mijn verbazing, op een los vel papier dat tussen de pagina's lag stond het bericht van een boekverkoop op 28 april 1882. De tekst hiervan heb ik overgenomen zodat U een beeld van de boeken en de betreffende schrijvers/sters krijgt. Achter enkele namen staat een (?) omdat dit -voor mij- op het origineel niet duidelijk genoeg te lezen was.

Al met al vond ik het de moeite waard om dit de lezers voor te leggen.

Aan U zelf laat ik de beoordeling over of dit een duidelijk beeld geeft van de smaak van - naar de namen te oordelen - middenstanders en anderszins notabele Ruurlo'ers uit die tijd.

Boekverkoop op 28 April 1882.			
N ^o	Deel		Schrijver
x 1	2	Bessy Rane 30 g	Mrs. Wood
2	2	De Leuzenaars	Max Ring
3	1	Verbroken Vrouwen	Werner
x 4	2	De helfd en Tocht eeni van dera	Gold Rayman
x 5	1	In den Schellingshof	Martini
6	1	Arresten van drie Reijer en drie Engelen	J. Verne
7	1	Plaas en Irene	H. Ebers
8	3	Frans Holstel	H. de Veer
9	1	In London en Parijs	C. Dickens.
x 10	2	Stormvloed	Speelhuizen
11	2 ^m ² ^{deel}	Arbeid adelt	Opsticker
12	1	Het Verloren Kind.	J. van Brunt
13	1	Tweevoudig Leven	Van Willem Berck
14	2	Speyers en Tritoganten	Hackländer
15	1	Raymond de Schryverwerken	Bron: Bosboom Toussaint
16	3	Marronne	Mrs. Wall

Boekverkoopdag 28 April 1882.....	Schrijver
No.1. 2 delen... Bessy Rane.....	Mrs Henry Wood
No.2. 2 delen... De leigenaars.....	Max Ring
No.3. 1 deel... Verbroken toverijen.....	J Verne
No.4. 2 delen... Dezelfdezen tochten en andere.....	Golo Rayman
No.5. 1 deel... In den Schillingshof.....	Marlitt
No.6. 1 deel... Avonturen van 3 Russen en 3 Engelsen.....	J. Verne
No.7. 1 deel... Klea en Irene.....	G. Ebers
No.8. 3 delen... Frans Holster.....	H. de Veer
No.9. 1 deel... In Londen en Parijs.....	C. Dickens
No.10. 2 delen... Stormvloed.....	Spielhagen
No.11. 2 delen in een band... Arbeid adelt.....	Gerstacker
No.12. 1 deel... Het verloren kind.....	J. ten Brink
No.13. 1 deel... Tweevoudig leven.....	Van Hillern Birch
No.14. 2 delen... Vleijers en Intriganten.....	Hackländer
No.15. 1 deel... Ruijnsend(?) de Schrijnwerker.....	Bosboom Toussant
No.16. 3 delen... Marianne.....	Mevr. Hall(?)

Ook vond ik een boekje uit het jaar 1828, dat deel uitmaakte van het boekenbestand van de Volksbibliotheek Ruurlo.

Het draagt de titel - "De blinde vioolspeler" of de belooning voor Ouder en Menschenliefde, een familietafereel van deugd en Godsvrucht. - Naar het Hoogduitsch van H. Müller. Gedrukt te Gorinchem bij Jacobus Noordduyn. Een tranentrekker eerste klas, die toch wel enige talenkennis van de lezer/es vroeg omdat er gedichten in het Hoogduits in opgenomen zijn.

Een stukje bibliotheekverleden dat ik de moeite waard vond om bewaard te blijven. Het heeft echter niets uitstaande met het voornoemde "Leesgezelschap te Ruurlo".

Voor reacties: Wim Bluemers Schoolstraat 1 7261 GH Ruurlo
tel: 0573 - 452062

POSTVERKEER TUSSEN RUURLO EN ZUTPHEN (Slot).

Uitgezocht door G. Kreeftenberg.

Bron: Archief gemeente Ruurlo

Naar aanleiding van de in 1866 gevoerde correspondentie meen ik te moeten aannemen, dat er vanaf circa 1830 een postkoets reed. Rond die tijd kwam ook het verzoek van de heer Sikkink uit Winterswijk en de kunstweg Zutphen-Winterswijk kwam toen gereed.

Op 30 april 1866 is er een briefwisseling met de Gouverneur van Gelderland, waarin de burgemeester, mede namens zijn Vordense ambtgenoot onder andere schrijft, dat hij een schrijven heeft ontvangen van de Inspecteur der Posterijen, van 18 april j.l., dat "ons in staat stelt om meer den omvang te leeren kennen der wijzigingen die het postwezen met betrekking tot onze gemeenten zal ondergaan."

Dit schrijven heeft hen echter meer bezorgd gemaakt, omdat de daarin omschreven regeling "voor onze gemeenten maar al te zeer den gevreesden teruggang en geenzins de door den heer Inspecteur voorgespiegelde verbetering" oplevert. Er wordt namelijk getwijfeld of voor een doelmatige uitvoering wel genoeg rekening is gehouden met de lokale gesteldheid. Dit hebben zij de Inspecteur schriftelijk laten weten. Omdat men echter bang was dat de reactie te laat was, stellen zij de Gouverneur van hun bezwaren in kennis.

Zij voerden het volgende verweer:

"Even als de heer Inspecteur hebben ook wij in ons adres de deligence-dienst tussen Winterswijk en Zutphen van Stottelman te Groenlo slechts eene particuliere onderneming genoemd, doch zijn wij wel onderricht dan bestond tusschen het Rijk en dien ondernemer eene overeenkomst. Omstandigheden gewijzigd weder met het brieven vervoer zou worden belast dewijl dergelijk uitzicht naar onze overtuiging weldra aanleiding zou geven tot het weder terug bekomen eener deligence-dienst.

Geen woord van ons adres kan aanleiding geven tot het denkbeeld dat wij eene deligence-dienst van rijkswege vragen, dat van Rijkswege op het behoud voor onze gemeenten der diens van Stottelman worde aangedrongen. Ons verzoek met betrekking tot een deligence-onderneming strekte dan ook enkel voor het geval dat zich een nieuwe onderneming opdoet en om tot dergelijke onderneming aan te moedigen, doch onze hoofdvraag betref om den postrit te behouden die van Rijkswege hier sedert 30 à 40 jaren bestaan heeft.

Die postrit loopt van Zutphen, over Warnsveld, Vorden, Ruurlo en Groenlo naar Winterswijk en terug en verbind dus 6 gemeenten en zoude die lopen van Lochem over Borculo en Groenlo naar Winterswijk, dus slechts 4 gemeenten verbinden en Vorden zal op Zutphen en Ruurlo op Borculo voet-boden bekomen, doch Vorden en Ruurlo ontberen dan hierdoor en door het ophouden der deligence-dienst elk geregeld middel van personen of goederen vervoer, waartegen Borculo, over welke plaats nu reeds de deligence-diensten lopen, den postrit er bij bekomt die hier tot dus ver liep.

Vorden en Ruurlo, aaneen grenzende gemeenten wier dorpen 2 uren van elkaar liggen, gelijk ook Ruurlo en Groenlo hebben, dan geen duidelijke postverbinding meer en hun onderlinge briefwisseling moet over Zutphen, Lochem en Borculo een omweg maken van minstens 7 uren, de ingezetenen buiten de kom der dorpen, velen op méer dan een uur ervan verwijderd, die thans met de bestaande postritten hun brieven bestelden en ontvingen, moeten dan wachten tot de brievegaarder ze bestelt en kan in de af te zenden brieven naar de hulpkantoren en tegen deze bezwaren staat alleen over de beoogde bespoediging der brievenverzending, die meer in theorie dan in de werkelijkheid zal bestaan.

Ook doet zich hierbij de vraag op, waarom dan nog de postrit uit Zutphen op Lochem als uitgangspunt verlegd; de brieven uit Holland toch zoude zeker vrij wat vroeger van Zutphen dan van Lochem kunnen worden afgezonden en het verschil in afstand van Winterswijk tot Zutphen of tot Lochem is nauwelijks 2 uren.

Wij vermenen ons van beschouwingen te moeten onthouden die niet duidelijk tot het belang en de behoefte onzer gemeenten in betrekking staan en door het vermelden genoeg gezegd te hebben tot toelichting van ons adres. Wij blijven dan ook de hoop koesteren op Uwe medewerking het besluit tot verleggen van de postritten te wijzigen en eene gunstige beschikking genomen moge worden op het adres dat wij ons achten in te dienen.

Op 18 mei 1866 schrijft de burgemeester van Ruurlo, wederom mede namens zijn Vordense ambtgenoot wederom een brief.

Daarin schrijft hij onder andere dat een schrijven van de Inspecteur der Posterijen van 9 mei 1866 geen uitzicht geeft op "opheffing noch zelfs tot eenige vermindering der bezwaren, tegen de opheffing der postritten alhier"

Hij verwijt de Inspecteur een "geen geheel onpartijdigen blik" tegen het licht van het opheffen van de postritten.

Hij geeft aan dat er geen rekening wordt gehouden met de bezwaren van de beide gemeenten en dat men de hoofdzaak uit het oog verliest, namelijk "de verlegging der postritten". Hij gaat dan verder nog in op de opmerking van de Posterijen, dat er een spoorweg is gelegd van Zutphen langs Lochem; waardoor een bepaald gedeelte van de post via het spoor kan worden vervoerd.

Hij besluit de brief dan ook met de suggestie de postritten weer via de oude routes te laten lopen.

Hierna is het een tijdlang rustig in de correspondentie. Het schijnt dat de gemeentebesturen en dus ook de Burgemeesters van Ruurlo en Vorden zich bij de gewijzigde situatie, waarbij er geen deligence meer over Ruurlo rijdt, hebben neergelegd.

Toch leeft bijna een jaar later de hoop weer op.

Op 14 maart 1867 schrijft de burgemeester de volgende brief:

"Tot ons genoegen hebben wij de eer Uwe Exellentie mede te delen dat ons dezer dagen door den heer H.C. Burgens, logementhouder te Zutphen, is te kennen gegeven, dat hij wel voornemens was eene deligence-dienst te ondernemen van Ruurlo over Vorden naar Zutphen en terug, indien hij steun vond door eene toelage van Rijkswegen voor het vervoer van postpakketten. Dat hij echter deze onderneming niet kon aanvragen zonder eenige zekerheid om ze met matig voordeel te kunnen volhouden en dus geen concessie kon aanvragen zonder zich te vergewissen of hij op eene opdracht der postpakketten tegen billijke vergoeding te rekenen, waarom hij dan ook nu in de eerste plaats zich tot Zijne Exellentie den Minister van Financien zoude wenden verzoekt dat wij onzerzijds in het belang dezer gemeenten zijn verzoek ondersteunen mogten.

Het groot belang der zaak van onze gemeente, wier ingezetenen algemeen hopen dat door eene dergelijke onderneming weder eenige verbetering zal komen in het nu zoozeer gevoelde gemis aan geregelde middelen van communicatie vooral voor personen-vervoer heeft ons doen besluiten om ons ter dezer zake nogmaals tot den Heer Minister van Financien te wenden en ten einde het adres te spoedigen zooveel mogelijk tegelijk met dat van Burgers te doen aankomen zijn wij te rade geworden het heden onmiddellijk aan den Heer Minister op te zenden, doch tevens zij het ons vergunt Uwe Exellentie een afschrift er van bij deze te doen toekomen met beleefd verzoek om Uwe Exellentie vermogende medewerking te mogen erlangen op dat de bedoelde onderneming moge te kunnen tot stand komen, eene onderneming die naar onze overtuiging niet alleen nog voor de gemeenten Ruurlo en Vorden, maar ook voor de gemeenten Warnsveld en Hengelo in eene grote behoefte zou te gemoet komen."

Op 10 maart 1882 verzoekt Lammert Meulenkamp, bode van het plaatselijk bestuur, om ontslag uit die betrekking. Dit wordt door het gemeentebestuur aanvaard, waarbij tevens wordt besloten een oproep te doen naar sollicitanten naar die betrekking.

Per 15 april 1883 krijgt Lammert Meulenkamp eervol ontslag. Er hebben 4 sollicitanten op de betrekking gesolliciteerd. De gemeenteraad besluit met algemene stemmen om Jan Albers in die functie te benoemen. Hij krijgt een tractement van f.40,- per jaar.

Hoewel de beloning hetzelfde is gebleven zijn de werkzaamheden wel veranderd.

Zoals reeds eerder gemeld werden in 1852 de eerste postzegels in ons land uitgegeven. Hierop stond echter geen bedrag vermeld, zodat de kosten nog ingevuld moesten worden.

De postzegels met daarop vermeld de portokosten kwamen ongeveer 25 jaar later. Door de invoering hiervan verviel de rechtstreekse verdienste van de briefdrager.

In de beginjaren dat J.W. Meulenkamp de bode was, leverde hij de post af bij boerderij annex herberg "De Voermaag". Hoe lang de post in genoemde herberg gebracht is weten we niet. Vermoedelijk is dit na de aanleg van de rijksweg veranderd.

In 1875 was de zoon van Lammert Meulenkamp, Herman B. Meulenkamp als postbode in dienst van de Posterijen. In 1880 was Bernhard G. Meulenkamp de brievenaarder. Hij woonde toen op het pand Dorpsstraat 19 (thans chinees-restaurant).

Jan Albers was tot 1882 bode van het plaatselijk bestuur. Op 22 januari van dat jaar overleed hij.

Voor de betrekking werd een oproep gedaan, waarna zich 2 sollicitanten aanmeldden. Dit waren J. Lusink en E. Haverkamp. De heer Lusink wordt met algemene stemmen benoemd op een jaarwedde van f.40,-. Deze benoeming is vermoedelijk gebeurd per 1 februari 1892. Hij hoefde echter niet meer te voet naar Zutphen. Men ging in die dagen per trein, evenals de gewone post.

Met ingang van 1 november 1896 wordt de heer Lusink ook benoemd tot gemeenteveldwachter. Hij verricht beide functies tot zijn pensionering op 15 april 1917. We komen zijn naam nog één keer tegen. In oktober 1922 wordt een verzoek van de heer Lusink om een extra toelage op zijn pensioen door de raad ingewilgd.

Tot zover een overzicht van de Boden-dienst tussen Ruurlo en Zutphen.

Deze dijk werd in 1827 aangelegd vanaf de Koekoek in de richting van de draaikolk naar Groenlo. Er werden in de jaren daarna vijf woningen c.q. boerderijen gebouwd. Hieronder vindt U een beschrijving ervan. Het gaat hier om de eerste bewoners, die na de Koekoek aan de Ruurlöse zanddijk, richting Groenlo tot bij de draaikolk kwamen wonen.

1. De Goudvink:

Dit huis werd gebouwd in 1833 en had achtereenvolgens de volgende huisnummers 156a, G 31, H 77.

De eerste bewoners op dit huis waren Hendrik Klumper (geboren 1815 te Ruurlo). Hij huwde met Berendina Lievestro. Uit dit huwelijk zijn 9 kinderen geboren. Dochter Lammerdina Klumper (geboren 1833 te Ruurlo) bleef op de boerderij. Zij trouwde in 1877 in Ruurlo met Jan Willem Sieverink. Zij kregen 4 kinderen. In 1900 vertrok de familie naar I 20 onder Ruurlo.

Zij hebben schijnbaar geruild, omdat de nieuwe bewoners van I 20 kwamen. Het waren Berend Ligtenbarg, (geboren 1860 te Ruurlo) met zijn vrouw Harmina Esselbroek (geboren 1870 te Ruurlo). Uit dit huwelijk zijn 4 dochters geboren. Willemina G. Ligtenbarg (geboren 1895 te Ruurlo) bleef op de boerderij en trouwde in 1920 met Garrit Jan Bouwmeester (geboren 1896 te Ruurlo).

Uit dit huwelijk is in 1930 een zoon geboren, die op 1 jarige leeftijd echter is overleden.

2. Coerman:

Dit huis is gebouwd in 1853 en had achtereenvolgens de volgende huisnummers 152b, G 32, G 40.

De eerste bewoners waren Herman Gerrit Coerman (geboren 1808 te Batenburg) en zijn vrouw Geertjen Sprokkereef (geboren 1808 te Borculo). Zij kregen 6 kinderen. De hele familie vertrok in 1877 naar Vorden.

De nieuwe bewoners op de Coerman werden Evert Jan Marsman (geboren 1828 te Ruurlo). Hij was gehuwd met Gerritjen ter Schegget (geboren 1839 te Lochem). Zij hadden één zoon. In 1880 waren ook zij echter alweer vertrokken. In dat jaar kwam Derk Jan Nijhof (geboren 1845 te Laren) met zijn vrouw Johanna te Pas (geboren 1857 te Laren) op de boerderij. Zij hadden 2 zonen. Zij zijn in 1912 met onbekende bestemming vertrokken.

In de periode tussen 1912 en 1915 hebben er nog de familie Jan Sprukkelhorst en de familie Evert Jan Sprukkelhorst gewoond, maar die zijn in 1915 vertrokken naar Laren.

In 1915 kwam Willem Sprukkelhorst op de boerderij wonen. Hij huwde in 1917 met Harmina A. Hiddink. Zij kregen een zoon en een dochter. De dochter overleed in 1921, slechts 6 maanden oud. Kort daarna, in 1922, overleed ook de moeder. Willem Sprukkelhorst hertrouwde in 1923 met Tonia Hulshof (geboren 1902 te Ruurlo). Zij kregen 2 zoons en 1 dochter.

3. Den Tol:

Dit huis is gebouwd in 1853 en had achtereenvolgens de volgende huisnummers 152a, G 33, H 91.

De eerste bewoners was Jan van der Berg (geboren 1815 te Brummen). Hij was van beroep tolgaarder. Hij huwde met Engelina Heijn (geboren 1823 te Doesburg). Zij kregen 4 kinderen. Dochter Theodora Geertruida van der Berg (geboren 1857 te Ruurlo) bleef er bij in wonen. Zij trouwde met Johannus Arink (geboren 1886 te Eibergen). Zij kregen 3 kinderen. In 1899 overleed Johannus Arink. De weduwe hertrouwde in 1900 met Johannes Hendrikus Bonenkamp. Hij bracht 2 kinderen mee.

Zoon Antonius Johanus Arink (geboren 1893 te Ruurlo) trouwde in 1823 met Everdina Maria Kasteel (geboren 1891 te Ruurlo). Uit dit huwelijk zijn 3 kinderen geboren.

4. Mentink:

Dit huis is gebouwd in 1842 en had achtereenvolgens de volgende huisnummers 152c, G 34, I 1.

Als eerste woonde er Willem Mentink Berentzen (geboren 1800 te Ruurlo), zoon van Jan Berentzen en Jenneken Geerlings. Hij huwde in 1842 met Johanna Brouwer (geboren 1814 te Rheden), dochter van Aart Brouwer en Grada Brinkhorst. Zij zijn in 1852 met onbekende bestemming vertrokken.

De volgende bewoners kwamen in 1852 uit Groenlo. Dit waren Gerrit Jan Groot Zevert (geboren 1821 in Eibergen) met zijn vrouw Johanna Borghijink (geboren 1831 te Groenlo). Zij hadden toen al 1 kind, Antonius (geboren 1851 te Groenlo) en kregen in 1853 een dochter Anna Maria. Johanna Groot Zevert - Borgijink was in 1852 tapster van beroep.

Bij de volkstelling 1830-1860 was de naam Willem Mentink Berentzen in het geding. Waarschijnlijk is zo de naam Café Mentink ontstaan.

De zoon Antonius trouwde met Johanna Eikelkamp. Zij kregen 2 zonen. Zoon Gradus Johannes (geboren 1894 te Ruurlo) trouwde in 1926 met Maria H.C. Ebbers (geboren 1904 in Anholt/D). Hun oudste zoon Frans (geboren 1827 te Ruurlo) heeft het Café voortgezet en tot bloei gebracht.

5. Tankink:

Dit huis is gebouwd rond 1848 en had achtereenvolgens de huisnummers 152d, G 35, G 51.

De eerste bewoner was een kluizenaar, Johannu Hendrikus Berentzen (geboren 1790 te Didam). Volgens de volksmond zou het een pastoor of onderwijzer zijn geweest, die wegens onenigheid vluchten moest, waarna hij bij zijn naamgenoot/familie op boerderij Mentink terecht kwam. Vandaar is hij vermoedelijk in N.O.-richting het moeras ingetrokken, waar 800 meter een woonschuur/boerderij is gebouwd. Hij had de bijnaam Peerde-Januum. Van 1855 had hij een huishoudster, Antonia Valkenburg, die in 1856 vertrok naar Eibergen. Berentzen zelf vertrok in 1857 naar Groenlo.

In dat zelfde jaar kwamen Gerrit Tankink (geboren 1821 in Hengelo) met zijn vrouw Gezina Winkel (geboren 1815 in Hengelo) er wonen. Zij brachten een zoon en een dochter mee. Na 10 jaar, in 1867, vertrokken zij naar Lichtenvoorde.

In 1870 kwamen Jan Tichelman (geboren in 1836 in Neede) met zijn vrouw Dina Wilderink (geboren 1846 in Borculo) vanuit Neede op de boerderij. Zij kregen 4 kinderen. Volgens mijn grootmoeder Gerdina Johanna Kamperman-te Veldhuis moet hij geprobeerd hebben om stenen te bakken, hetgeen niet is gelukt. Er is in de oude papieren echter niets over terug te vinden. Er is nog wel namen overgebleven, zoals het Ticheldiekske tussen Elkind en Arendsen-Ellekamp en daar tussen in de Tichelbult. In 1940 stonden daar nog tassen gebakken en ongebakken stenen. In 1877 overleed Jan Tichelman. Zijn vrouw met 4 kinderen vertrok naar Neede.

Vanuit Borculo kwamen toen Garrit Jan Griemelink (geboren 1847 in Borculo) met zijn vrouw Garritjen Groot Obbink (geboren 1850 in Borculo) op de boerderij. Zij bleven niet lang en vertrokken in 1879 weer naar Borculo.

De nieuwe bewoners kwamen uit Eibergen. Dit waren Hendrikus ten Dijke (geboren 1830 in Eibergen) met zijn vrouw Frederika Smeenk (geboren 1849 in Laren). Ook zij bleven niet lang en vertrokken in 1881 naar Borculo.

In dat jaar kwamen Garrit Jan Overbeek (geboren 1831 in Markelo) met zijn vrouw Engele Bouwman (geboren 1845 in Laren). Maar ook zij bleven niet lang en vertrokken in 1883 naar Diepenheim.

De zevende bewoners van de boerderij waren echter blijvers. In 1884 kwam Arend Jan Benzink (geboren 1838 in Ruurlo) met zijn vrouw Jenneken Lievestro (geboren 1857 in Ruurlo). Zij kregen 3 zonen. Zoon Gerhard (geboren 1887 in Ruurlo) bleef op de boerderij en trouwde in 1912 met Dina Kreunen. Uit dit huwelijk zijn 3 zonen en 1 dochter geboren. Zoon Arend Jan (geboren 1913 in Ruurlo) werd de opvolger en hij huwde met Johanna Waarlo. Zij kregen een zoon en een dochter. Hun zoon Gerhard zet met zijn vrouw de boerderij voort.

Vermeldenswaard is nog dat de boerderij in 1928 is verplaatst naar het adres Lage Scheiddijk 5 te Ruurlo.

LENTELIED

Lie-ve len-te, lang ge-beid,
Wan-neer zult gij ko-men,
Wan-neer schenkt ge uw heer-lijk-heid
Weer aan wei-de en boo-men ?
Lang ge-noeg bleef sneeuw en ijs,
Toef-den storm en vla-gen,
En ons lied klinkt u ten prijs;
Moogt maar len-te da-gen !

Zach-te len-te, draal niet meer;
Laat uw glans weer stra-len,
En de dor-heid neemt een keer,
Wijkt uit woud en da-len.
O-ver-al wacht knaap en maagd,
Als gij maar wilt ko-men,
Zal hun wel-kom, wen gij daagt,
Lui-de u te-gen-stroo-men.

Gerd. Joh. te Veldhuis
in den ouderdom van zeventien jaar,
het jaar 1891.

Bovenstaand lied werd gevonden door de kleinzoon Henk Hietbrink.